

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๒๗/๒๕๖๗

วันที่ ๒๗ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง

นายพลภาขุน เศรษฐญาบดี

ผู้ร้อง

นายอิทธิพร บุญประคอง ที่ ๑

ศาสตราจารย์สันตติ ศิริอนันต์ไพบูลย์ ที่ ๒

นายปกรณ์ มหรรณพ ที่ ๓

นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ ที่ ๔

นายฐิติเชษฐ นุชนาฏ ที่ ๕

นายชาย นครชัย ที่ ๖

นายสิทธิโชค อินทวิเศษ ที่ ๗

นายแสวง บุญมี ที่ ๘

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายพลภาขุน เศรษฐญาบดี (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา กลุ่มที่ ๑๗ ภาคประชาสังคม ลงสมัครรับเลือกในระดับอำเภอ ที่อำเภอพุทธมณฑล และผ่านการเลือกเข้าสู่ระดับ จังหวัด ที่จังหวัดนครปฐม โดยนายอิทธิพร บุญประคอง (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ศาสตราจารย์สันตติ ศิริอนันต์ไพบูลย์ (ผู้ถูกร้องที่ ๒) นายปกรณ์ มหรรณพ (ผู้ถูกร้องที่ ๓) นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ

- ๒ -

(ผู้ถูกร้องที่ ๔) นายฉัตรชัย นุชนาฏ (ผู้ถูกร้องที่ ๕) นายชาย นครชัย (ผู้ถูกร้องที่ ๖) นายสิทธิโชค อินทรวิเศษ (ผู้ถูกร้องที่ ๗) และนายแสวง บุญมี (ผู้ถูกร้องที่ ๘) ร่วมกันใช้อำนาจตามกฎหมาย ดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ เกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะมีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในการแบ่งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในข้อ ๔ ถึงข้อ ๒๐ โดยไม่คำนึงถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในแต่ละกลุ่มอาชีพที่จะต้องเป็นผู้มีความรู้ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี เนื่องจากรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์เพื่อให้ได้ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เป็นตัวแทนแต่ละกลุ่มอาชีพมาทำหน้าที่พัฒนากลุ่มอาชีพของตนเอง พิจารณา แก้ไขหรือพิจารณากฎหมายที่จะใช้บังคับเพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพให้มีความมั่นคง สร้างหลักประกัน และรักษาผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มอาชีพ การออกประกาศดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง และมาตรา ๑๐๘ ก. (๓) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๒๐) และประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มีลักษณะเป็นการเปิดช่องให้กลุ่มอาชีพทำนา ทำสวน ประมง ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ขายของทั่วไปที่ไม่ใช่ ลูกจ้าง หรือผู้ใช้แรงงาน ซึ่งจัดว่าเป็นกลุ่มอาชีพเพราะบางสามารถเข้าสู่กระบวนการเลือกได้เทียบเท่ากับ ผู้มีวิชาชีพความชำนาญขั้นสูง เป็นการเปิดโอกาสให้มีการสมยอมกัน เนื่องจากไม่มีกระบวนการคัดกรอง กลุ่มอาชีพเพราะบางที่วางแผนรับจ้างมาเพื่อเข้าสู่กระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และการตรวจสอบ คุณสมบัติของผู้สมัครที่มีเพียงผู้สมัครยืนยันและพยานรับรองเท่านั้น ส่งผลให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภา ไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ผู้ถูกร้องทั้งแปดเลือกปฏิบัติโดยไม่ใช้อำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกและสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ การจัดการเลือกสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องทั้งแปดมีเจตนาให้กลุ่มขบวนการจัดตั้งสมาชิกวุฒิสภาหุ่นเชิด และกลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถใช้อำนาจของวุฒิสภาและรัฐสภาเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผู้ร้องเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งแปดที่ไม่ใช้อำนาจระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลงเหตุอันมีสภาพร้ายแรงในการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีเจตนาเปิดช่องให้มีการทุจริต ปลอ่ยให้ผู้ไม่มีคุณสมบัติที่แท้จริงและกลุ่มเปราะบางเข้าสู่กระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภา เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ แต่อัยการสูงสุดมิได้ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ดังนี้

๑. มีคำสั่งรับคำร้องและทำการไต่สวนพยานโดยเร่งด่วน
๒. การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งแปดเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๓. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องทั้งแปดออกประกาศเลือกสมาชิกวุฒิสภาใหม่
๔. มีคำสั่งให้วุฒิสภาชะลอกระบวนการสรรหาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์กรอิสระทั้งหมดและการตั้งคณะกรรมการไต่สวนเป็นการชั่วคราว

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดทราบว่ามี การกระทำตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้”

- ๔ -

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องทั้งแปดร่วมกันใช้อำนาจตามกฎหมายดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ เกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะมีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในการแบ่ง กลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในแต่ละกลุ่มอาชีพของตนเอง เป็นการเปิดช่องให้กลุ่มอาชีพเปราะบางสามารถเข้าสู่กระบวนการเลือกเทียบเท่ากับผู้มีวิชาชีพ ความชำนาญชั้นสูง เป็นการเปิดโอกาสให้มีการสมยอมกัน เนื่องจากไม่มีกระบวนการคัดกรองกลุ่มอาชีพ เปราะบางที่วางแผนรับจ้างมาเพื่อเข้าสู่กระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาและการตรวจสอบคุณสมบัติ ของผู้สมัครที่มีเพียงผู้สมัครยืนยันและมีพยานรับรองเท่านั้น ส่งผลให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไป โดยสุจริตและเที่ยงธรรม การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งแปดที่ไม่ใช้อำนาจระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง เหตุอันมีสภาพร้ายแรงในการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีเจตนาเปิดช่องให้มีการทุจริต ปลอ่ยให้ผู้ไม่มีคุณสมบัติ ที่แท้จริงและกลุ่มอาชีพเปราะบางเข้าสู่กระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภา เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วย รัฐธรรมนูญและกฎหมาย เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง แม้ผู้ร้องใช้สิทธิยื่นคำร้อง ต่ออัยการสูงสุดแล้วเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ และอัยการสูงสุดไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอก็ตาม แต่การพิจารณาว่าบุคคลใดจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง จะต้องปรากฏข้อเท็จจริงชัดเจนเพียงพอที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งหมายและความประสงค์ ระดับที่วิญญูชนคาดเห็นได้ว่าจะทำให้เกิดผลเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยการกระทำนั้นจะต้องกำลังดำเนินอยู่ และไม่ห่างไกลเกินกว่าเหตุ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้อง ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่ชัดเจนเพียงพอ และยังห่างไกลเกินกว่าเหตุที่แสดงให้เห็นได้ว่า ผู้ถูกร้องทั้งแปดกระทำการใด ๆ อันเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย

- ๕ -

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

(คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๖๗)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนถดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ